

Svetlo–temno in barva

Svetlo–temno in barva sta dve lastnosti svetlobe, ki ustvarjata vse vidne zaznave. Snovi, ki odbijajo vso svetlobo, vidimo bele. Tiste, ki vso svetlobo vpijejo, pa črne. Z mešanjem teh dveh dobimo nešteto sivih odtenkov. To so nekromatične barve. Kromatične so barve mavrice, ki so najčistejše, pestre barve. Te barve zastopajo snovi, ki odbijajo samo določen spekter svetlobe.

Likovni element svetlo–temno je kvantitativni vidik svetlobe, torej količinska razlika med svetlimi in temnimi predeli okolja, ki so posledica različne osvetljenosti predmetov (predvsem oblike, teksture in prostorske globine). V likovnem svetu je svetlo–temno abstrakcija realnosti, ki nas pripelje do prostora. Seveda pa moramo za jasno zaznavanje prostora upoštevati še prostorske ključne ali prostorska globinska vodila, med katerimi so svetlostne razlike najvažnejše.

Svetle površine so lažje in temnejše težje. Svetle barve nas bolj aktivirajo in se nam zdijo bližje, temne pa nas ne aktivirajo in se nam zdijo oddaljene. Bela je barva rojstva, začetka in vseh pozitivnih sil. Nasproti nje je črna, barva vseh negativnih sil, konca, brezizhodnosti in smrti. Morda kot zanimivost, v deželah, kjer ljudje verjamejo v reinkarnacijo, je bela barva smrti.

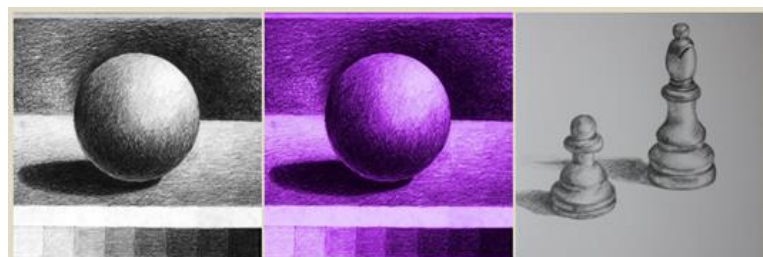
Modelacija ali senčenje

Stopnjevanje svetlosti je eden od načinov, s katerim svetloba odrija globino prostora in reliefnost stvari, ki se kažejo kot stopnje svetilnosti. Najsvetleje je vedno na mestu, ki je izvoru svetlobe najbližji ali se z njim sklada. Nasebne sence tvorijo prostornino. Odsebnost – vržene sence – pa definirajo prostor.

Poznamo dva načina modulacije: kontinuiran prehod in diskontinuiran prehod svetlostnih vrednosti. Kontinuiran prehod imenujemo sfumato in daje vtis mehko in toplote. Pri diskontinuiranem prehodu je senca ostra in usmerjeno svetlobo poudarja. Tako senčenje daje vtis dramatičnosti.

Svetlostni ekрани nam pomagajo zaznavati prostor zaradi razlik med svetlimi in temnimi področji. Principi svetlostnih ekranov: odsevanje svetlih delov na temnih in temnih na svetlih poudarja prostorsko razslojenost vidnega oziroma slikovnega polja. Oster rob med svetlim in temnim območjem (oster prehod) navadno pomeni hiter prostorski prehod iz enega prostorskega plana v drugega ali konec oblike. Takšne prehode najdemo na mestih, kjer se oblika konča in zato orišejo zunanji obris oblike, ali pa tam, kjer se srečata dve prostorsko različno usmerjeni ploskvi, recimo v kotu sobe.

Postopno in kontinuirano prehajanje iz svetlejšega v temnejše območje ali narobe pomeni, da se prostorska usmeritev neke površine oziroma nekega območja počasi spreminja.

Likovna naloga:

Stopnjevanje svetlosti barve

Na list narišite vsaj 7 kvadratkov v vrsti, ki jih zapolnite s sedmimi svetlostnimi toni iste barve. Nad to vrsto narišite prostorski motiv po lastni izbiri z uporabo teh svetlostnih stopenj.

